

jeseni na visoki šoli v Pragi. Za prvi hip je torej črni naval odbit. Seveda, klerikalizem je zmaj, kateremu zraste za vsako odbit deset novih glav. Ali stali bodemo na pozorišču, vsi, ki čutimo napredno. Šla ostani nedotaknjena in časi temnega srednjega veka naj bodejo pokopani!

Pr-poved avstrijske veljave. Vlada je izdala odredbo, po kateri je s 1. julijem 1908 prepovedana v trgovskem in obrtniškem prometu raba prejšnje avstrijske veljave (goldinarji in krajcarji) ter se sme odlej računati le s kronami in vinarji. Ker so za prestopke določene kazni, opozarjamo občinstvo na to odredbo (glej tudi inzerat v današnji številki „Štajerca“.)

Starostno zavarovanje. Davno že se je sprožilo ljudsko zahtevanje, da uresniči vlada potrebno splošno zavarovanje za slučaj starosti in invalidnosti. Poslanci raznih strank so zahtevali, da bi se pri temu zavarovanju oziralo tudi na samostojno obrtništvo in na kmetijstvu pripadajoče stanove. Na ministrskih sestankih se je o tej zadevi razpravljalo in prišlo tudi, kakor se poroča iz Dunaja, do zaključka. V jeseni bo vlada državni zbornici tozadevno zakonsko predlogo izročila. Dotična postava bo obsegala prisilno zavarovanje za delavstvo, obrtništvo in kmetijstvo.

Retur-kart ne bode več. Južna železnica boče izdajo tur-in retur kart odpraviti. Samoumevno je, da boče s tem svoje dohodke povišati. Gospodje akcionarji na Dunaju imajo pač „premalo“ denarja...

Pivo se podraži. Listi poročajo, da se podraži cena pive sredi prhodnega meseca julija. Zreza pivovarjev je baje sklenila da zviša ceno pive za 2 K, za trgovce za 4 K pri hektolitr. Krčmarji in trgovci seveda ne bodo tega zvišanja plačali, pač pa mi, ki pijemo pivo. Kaj, ko bi se ljudstvu to večno zvišanje enkrat preneumno zdelo in bi ponehalo to kuhano vodo piti?

Dopisi.

Cirkovce na dr. pol. Naš kaplan Melchior Sorko, po milosti božji „slovensko katoliški duhovnik“, kakor se sam naziva, še zmirom sanja o Cirkovskem „Beziertetagi“ in še napada ljudi ter draži, če se bodo prišli kaj v Cirkovce „hajlat“. Na dan Telovega je povsod kakor tukaj navada, da imajo pri procesijah altarje zastopavljene. Takšen altar je pri nas tudi dosedaj stal pri hiši našega načelnika požarne brambor; a glej ga no, iz samega političnega soroštva letos ni smel pri njegovi hiši altar stati! Tudi imamo vsako prvo nedeljo po Telovem pri nas tako zvano žganje. Tudi ta dan smo imeli do sedaj zmerom procesijo, a pri teh dveh duhovnikih naenkrat ni nič potrebno procesije. Na dan „Beziertetagi“ sta si pa naenkrat izmislila: „Oznaniva danes procesijo za dež, da bodava one zmotila“. Zakaj pa sedaj ne oznanita procesije za dež, ki ga je bolj potrebno kot tedaj? Ali menda čakata, da bo barometer padel? Še celo na dan žeganja smo imeli obe tihi sv. maši brez orgljanja; bi se lahko črni plašč obekli, da bi celo črne maše imeli žeganji. Sedaj nočejo duhovniki brez debilega plačila nič storiti. Tudi je bila dosedaj navada, da so na belo nedeljo ali pa na Alojzijevo šli otroci k prvemu sv. obhajilu; te nevale sedaj ni treba; naš kaplan kot katehet ima učence, ki so že šole prosti in že zraven starišev in drugih koscev kajoj, pri prvem sv. obhajilu pa se niso bili. Kaj stariši otroke ubo, to otroci znajo. Pretečeno nedeljo je kričal po sv. maši, da smo se že bali, da se mu je zmešalo, nas imel za „šmekovce“, da smo s hudim dahom obsejeni in t. d. Mi te pa vprašamo, s kakšnim duhom si pa bil ti pri velikonočni spovedi obsejen, ko je bila naša mladina pri spovedi? Ti je znano, da so bili fanti pri tebi pri spovedi, si jim odvezo dal in si nisi upal iti potem k sv. obhajilu, ker se niso zanesli, da bi bila tvoja odveza veljavna, ker si govoril v spovedniški reči, ki slišijo v svinjak pa ne v cerkev, ter da so prihodno nedeljo šli v Maribor k spovedi? Zakaj držiš posamezna dekleta po celo uro pri spovednici, da pa star. h ta čas 8 spovedi? Zakaj praviš dekletam, ki se ti spovejo, da nimajo nikakšnega znanja s fanti, tako-le: „Te pač nisi

zdrava!“ Zakaj praviš mladim neiskusnim dekletam: „Ti dekle, kedar imaš svoj... te moraš“ in t. d. V spovednici se govorijo reči, ki bi jih človek imenovati ne smel (dokazov dovolj) in ti kaplan, ali se ne bojiš da bi pravični Bog stegnil svojo vsemogočno roko in udaril takšnega duhovna kakor črva v prahu, kakor se je v etarem veku zgodilo? Ali ni to oskrumba božjega hrama? In ti si upaš s trojim jezikom pred sv. altar? Ti si upaš reči: „Sam katoliški duhovnik“? Duhovnik si ali žali bog samo po imenu! Ali je naš Učenik, ki si ti njegov namestnik, tudi hvalil tako ponosno s frazami lasmi kakor ti? Če ti mežnar le malo pri oblačenju s plašjem trojo frizuro zmeša, se zato tako razježiš da dalj časa nočeš govoriti z njim (v Melchior) Le papela si na trojo masleno glavo potrosi in reči: mea culpa, mea maxima culpa, nas pa pri miru pusti, če bočeš da ti ne bomo več takih časti po časopisih skazali. Pa amen!

Farani.

Sv. Ožbald na Dravi. Čprav je naša fara najmanjša v okolici, je vendar drugim naprej. Mi imamo namreč „kaplana“, medtem ko druge fare niso tako srečne. Da bi mišo bral, to pravca pa nima in ravno to bi bilo semterjeto potrebno. Pred kratkem šele je nekega ponedelka zjutraj ob 6. uri k maši zvonilo; na vse strani so ženske gledale, od kje bode „častiti“ prišel. Ali zamaun, kajti ta se je zopet enkrat popoldne v domače pokrajine podal. Člo o vseh faroških dogodkih tako imenitno podučeni „kaplan“ ni vedel za bivališče g. župnika. Tega „kaplana“ se ne more nastaviti, ali cela fara zna čeniti njegovo vplivno delovanje. Dostikrat v kritičnih slučajih se izpelje naročila „kaplanova“, pa tudi proti volji g. župnika. Tako je bilo edino od kaplana odvisno, da se je n. p. pred kratkim pri neki smrti cerkvene „lahure“ rabilo, da se je v Valkinoci korb nastavilo, v katerih so prinašali farani meso in kruh k blagoslovljenju itd. Tudi čez učiteljstvo pričanja „kaplan“ svojo moč kazati. Ako se n. p. šolsko dečo pod nadzorstvom dveh učiteljev k šolski maši pelje in se otroke še primerno postavi, potem pregleda vojskovodno oko „kaplana“ čez množico in en uredi šele končno ureditve po lastni volji. „Kaplan“ ima lastno hišo, ali večji čas dneva in menda tudi kakšno nočno urico se nahaja v farovžu. Ko se je župnik s „kaplanom“ na javni cesti zabaval in so ga opazovali šolski otroci, obrnil se je proti njim in jim je pokazal „dolgo nos“. Radovedni smo, kakšno službo bode opravljal „kaplan“ pri prihodnji biemi... No ali poznate našega „kaplana“? Ženskega spola je in Treza mu je ime...

Ljutomer. Mi Slovenci včasih trdimo da med nami ni judov. A to ni res! Imamo judov oderhov še odveč. — Jud se navadno peče v trgovino, v Galicijo neki s obrtom. — A mi v Ljutomeru imamo juda bivca. Pa ta ne brije naših brad, nego naše mošnje. — Sam o sebi pravi: „Ich bin ein Goldjüd.“ — Gold ist mein Herrgott.“ — Kadar dobi gospodar njegov račun, razjoče se staro in mlado v hiši. Nedavno prinesla je celjska „Domovina“ notico, v kateri pravi, da imajo nekateri ljutomerski obrtniki posojila pri Sütmarkbanki v Gradcu. Med njimi bil je imenovan tudi neki Kleinmann in Sterman. Prvi niti v Ljutomeru neekistira, a drugi posojila pri Sütmarkbanki nikoli ni imel. Ako se poslužujejo naši nemški obrtniki svojih denarnih zavodov, jim tega nikdo ne more zameriti. Če pa se poslužujejo tistih Slovencev, in zgolj iz dobičkarje — je škandal! Posojilo si je tam najel naš dični možnjobrivce, mali ljut. prvak Grossmann; pa ne Kleinmann ali Sterman. Kaj poročajo k temu kolegi g. dr. Jartela, Hrašovce, Rosina in dr. Opravičnje ga edino dejstvo, da je v istini židovskega pokolenja. Njegov ded bil je pristen žid. O njegovem delovanju pa na prihodnjaj poročaj njegov solicitor gosp. Hrabroslav Vrbalaj. — Svet bo strmel! Dolej pa molimo: Bog nas čuvaj prvaških advokatov, judov in oderhov!

Od sv. Lovrenca slov. gor. Dvoli tudi meni predragi „Štajerc“, si izbrati nek prostorček v Trojem cenjenem listu. Sicer še ni par mesecev preteklo, odkar sem doma, pa sem že izkoval v moji kovačnici nek dopis, kateri žali Bog milim da dotičniku, katerega hočem malo obrisati, ne bode kaj všeč. Mogoče bi pa znalo biti, bi

me kateri bralec le vprašal, kde da so bila moja pota. Ali tega tukaj danes ne bom omenil. Samo mimogrede hočem naznaniti, da bi si kdaj ne misli, da bi bil tam kjer pes do kruha ne more, bil sem daleč v tujini ter iskal bolj sreče. Pa ker še žali Bog takrat na svetu nisem bil kadar je Bog ljudem srečo delil, moral sem jo prikrivati apert domu. Saj sem si tudi na mojih raz. h velikokrat izmislil na pregovor ki pravi: Ljubi doma, ker ga ima. Ko sem bil doma me je radovednost mikala poizvedeti po teh in onih ljudeh obojega spola, tako da mi je moj stari prijatelj vse izpovedal, o jednih slabih o drugih dobrih. Najbolj sem ga strmo gledal ko mi je razkladal o nekem dekletu pa imenu M. Toš nekaj doma v Gruncu, zljaj po na vžitkariji v D. agovici. Rja so to našo Meko tri ne-sreče skoraj v jednom letu doletele. Prva je bila da nam je mogla pokazati sad svojega telesa. Ta druga pa da je imela dva meseca v Mariboru kaj za storiti namreč hoteli so jej skrajšati prta. Ta tretja pa kaj je vdova še po živem možu. Eto so Vam neurede. Zljaj se pa ta neurednica huluje ter se hoče vseh mad-žev, s katerimi je umazana oprati, ter pravi kaj je vse nedolžna če glih imamo nad stotina dykazov. Tudi dobro poznamo Trojo Rikušovo nedolžnost. Sramota tudi pri Tebi veliko ni. Sam te je ko volki strah. Kaj pa te Moka v Gavraku, toliko vleče, morda ni li nek vaški fant? Ali si že Moka pozabila koliko fantov ti je že cesto skoz igline ušesa pokazalo. Ker ti si silno na slaboj stopinji ti ni potreba tak prevezna b. ti, ter takšnih neumestni govoriti. Pomagaj raje svojemu bratu delati ne pa da se okoli potepaš ter brata tožuješ. Pa mi znamo, da ti po letu sonce škodi po zmi pa mraz. Naj bo za danes dovolj. Ti se pa poboljšaj.

Sv. Lovrenc sl. gor. Hvala tebi, ljubi „Štajerc“, za tvoj trud! Hudi so časi in težko si prišlo mo naš vsakdanji kruh. Zategadelj pa je naša razburjenost temrejša, ko vidimo kako nam naši klerikalni voditelji upravljajo naš občinski denar. Naš general in še zmirom obč. predstojnik Horvat je s svojo kompanijo to navado imel, da se pri vsaki priložnosti pili in lumpali. Ako je bilo našo domačo vino že premalo dobro, pa so začeli žajfati kuhano vno, liter za 2 K. Navadno je plačal naš nedolžni Horvat; ta je imel „regimentskaso“ in vzdigoval so ga v doleta nebesa. Mi se ne čudimo, da to lumparijo niso vidli njegovi kimovci. Zato naj bi se celi odbor na odgovornost klical. Grdo in ostudno pa je za izobraženega človeka, kateri je šolan in mora znati, kaj je moje in tvoje, da take lumparije še podpira s tem, da vse zamolči. To sta naša politikični župnik in zagriženi prvaški nadučitelj Farkaš. Ta dva gospoda pokliče naj sod-nija na pričanje!

Sv. Trojica v Slov. gor. Predrznost naših klerikalcev od dne do rane, to posebno od časa, kar so si občino Verjano pridobili. Napihujejo se, da se jim trezno misleč človek kar smeja ti mora. Ali malo počakajmo! Žaba se je tudi tako dolgo napanjala, da je počla. Vendar je pa vredno, da si komando te klerikalne kompanije malo natančneje pregledamo. Najprej general Habjančič, po domače Strah. Temu možicu, kateri posebno ob času volitve od hiše do hiše roma, bi zelo svetovali, naj ob času njegovega potovanja tudi gospodarstvo drugih kmetov pregleda in posebno naj se na živinorejo ozra. Mrebit bi si znal veliko prinaučiti. Saj mu ne očitamo, da bi ne imel dosti živali, a za te še do danes na svetovnem sejnu odjemalcev ni. Drugi povsod znani Kukovetz iz Verjan je kar dobra glava. O njega je še veliko za upati, ker ima tisti „Gesetzbuch“, ališ travo rasti in kamenje cveteti. Ali njegovo postopanje je bolj v sramoto tem pajdašem. Ta je kakor postavljen za voditelja, ker v gostijah tako dolgo ostaja, dokler bikovca ne skače ali pa njegova žena za njim ne pride. Mali samo, kar se je v Frišovi trgovini godilo in glava ti ne bode več tako visoko stala! Ostani zelo priden, ker — — No pa na gospoda Zemljica ne smemo pozabiti. Kar ne sliši v klerikalno društvo, pohrusta bi kar najraje. Tako se je zagugal v našega pismo-noša H. watha. Ali njegovo lažljivo obrekovanje mu je precej na drago prišlo in posebej še je moral za odpuščenje prositi. To ohlajenje njegove vroče krvi mu je zelo ugajalo. Sedaj pa

hadeni Perko iz Verjan. Ta fantič je res pre-
mo k sv. Trojici prišel. „Sov. Gospodar“ si
je za dopisalca izbral Pa moti se ako misli
bode ta trojičke farane preobrniti. Že nekdanj,
ko še Perka ni bilo takaj, je imel „Gospo-
dar“ svoje dopisalce tukaj in eden iz med njih
je kar z glavo skoz steno hotel. Ustanovil je
drugro in pridgal, da je za Trojičarje zadnja
ra blizu. Ali kaj? Zadruga je začela pokati,
voditelji so si roke umili in kmetje so morali
mpeljan voz sami iz blata vleči. Marsikateri
met je takrat te voditelje preklinjal, ker so
ga z izbranimi besedami v plačilo zapeljali. Zate-
gadelj pa se še vemo obnašati, da bodo še tak
lepe pridige prišle. Saj so sedaj ti omenjeni
komandanti neko društvo ustanovili. Imenujejo
je „izobraževalno“. Gotovo bodo kmete pa po
gostilnah gospodariti učili. Njihovo gospodarstvo
ja kaže, da so zato izurjeni. Ali ba morebit se
pod varstvom gospoda župnika lažje pije, ker
lenske potem niso tako hude? Ako pa bi, ali
kaj od vas ne mislim, hoteli drugič naše po-
štene moše obrekovati, vam dajemo dober svet:
Vzemite še krtačji štrigel in začnite to delo pri
praškem generalu!

Iz Vranskega. Zadnjo nedeljo je bila vese-
lica na Loci; seveda tudi tukaj ni manjkalo
mane „Marijine device“ S tarjovga Jaka ali
Mešičove, ki prav rada obtuje z moškim spol-
lom. V gostilni kjer se je veselica vršila je bila
tudi gđba, pa joj, nobeden fant ni hotel s
Fanikoj plesat; to je bilo hudo za to krasotico;
od jeze bi počla, ko bi se je ne usmili neki
od svoje žene ločeni mož. To je bilo vrtenje brez
konca in kraja. Seveda, če je njen oče cerkv.
ključar, za takšno hčer ni greh, ljudje so kar z
protom kazali na to devico! Jaboljko ne pade
daleč od drevesa, kakoršna je bila mati (sedaj
huda tercijska) takšna je hčer. Ura bi je 10.
ponoči in čujem kričanje na poti proti Vranski;
in kdo je bil? Mešičova devica je tako rezge-
tala, kakor mlada žrebica. Bile sta tudi dve
drugi ženi zraven nje, in so jo domov spravli,
pa glej ga vraga: mlada kri, žile tolčejo, kri
vroča, en malo počaka da one dve ženi odideta,
bumf v bližnjo gostilno. Mati jo išče od Poncija
do Pilata, ni jo bilo nikjer; slednjič jo vendar
najde, ko je zunaj dotične gostilne ravno v
metlo piskala. To so Vam Marijine device! Ja
res, ko bi tebe ljubi „Štajerc“ ne bilo, to bi se
godile avinjarije, da bi se svet okužil.

Opazovalec.

Iz Črešnic v konjiškem okraji. (B vsi župnik
Ogrizek zagrižen sovražnik resnice.) V svojem
časniku je dne 18. junija zopet toliko neumno
in bedasto zavijal uradno dokazano resnico, da
je sam ravno to pritrjeval, kar po vsi strasti
zavija in taji! Kako bi vendar knezoškofijstvo
Ogrizeku bilo dovolilo: „veliko drevoja prodati za
popravila pri gospodarstvu“ — kar je očitno
izmišljeno, ker ni nobene posebne poprave bilo,
in ker se le nasprotno zahteva, da se les va-
ruje za poplave ali novo stavbo v slučajih po
kaki ognjeni nesreči. Stari les se pa itak za
domačo kurjavo proti porabi. Zakaj pa je potem
Ogrizek pri najmanjšem popravku toliko prosja-
čil in beračil za pomoč, tudi drugod, da so kmetje
samo dajali, in mu je še po mnenju črez osta-
jalo. S kako predznostjo pa si še Ogrizek upa
trdit, da je on celo iz svojega žepa več sto
kron za popravo priložil? Kedo bi se temu ne
smejal za toliko — peska v oči? Kupil je pač
hišo tisti žlahti, ki mu je vino iz kleti odnašala,
on pa je farmane tatvine vina na prižnici in v
časnikih dolžil! Nadgondar pa je uradno dokazal,
da se je v novejšem času izvanredno veliko
drevos posekalo in Ogrizek se je hotel od same
jeze zgristi, ker ni smel več po svoji lastni moči
drevoja prodajati. Ravnotako so zginjali hrastovi,
ki so poprej mogočno stali. On se baha z 42
orali prelepega drevja, a koliko lepše je še-le
poprej vedno bilo, dokler ni svojejglavni Ogrizek
z jekleno sekiro v Črešnice prisopihal. Ta les bi
bil s časom vedno svetleje postajal, ako se ne
bi bilo Ogrizeku na prste gledalo in bi on od
tamkaj ne izginil; pa Bog je rešil Črešničane
pretečo nesrečo. Ker se ta možek toliko pra-
vičnega, nedolžnega in svetlega repinči, od drug h
pa se ne sramuje zahtevati, da bi mu poštenje
poravnali, se omenijo tri znamenite reči: Če je
Ogrizek toliko vester kakor se kaže, zakaj pa
ni počakal na dekanovo povelje, da bi račun

položil, ampak je zbežal kot boječa zver, da so
ga morali posneje od D amelj nazaj tirjati in
siliti, da je svojo dolžnost storil, pa s kakšno
težavo; vse drugo se zamolči! — Zakaj si pa
na devet navedenih pik od 10. maja v tem listu
ne upa in ne more pri vsi stroji brezobzirni zvi-
jači zviti in tajiti? Najbolj čudno in očitno
pa je to, da Ogrizek na dopis od 24. maja v
„Štajercu“ kar besede ne črne! Dotični nemški
kupec v Celji išče sedaj svojo pravico ali pa
denar nazaj! Tri leta so minula, odkar je za
kso zemlje 210 kron položil, a še nima vinarja
dobiček od tega, ker si ne upa poprej tam traja
naediti, dokler nima kupčijske listine v rokah.
Radovedni smo, kako da bo zdaj zviti, žegnani
rog zavit, druge pa varizni! Pri vsem tem ostane,
Ogrizek pa naj po farizejski zvija, obrača, taji
in laže, kolikor hoče, nič mu ne pomaga, če se
tudi stokrat na glavo postavi. Najnesramnejše
in najbolj fariz jsko ostudno djanje pa dokazuje
to človeče, katero drugega brez konca in kraja
ustno in pismeno po časopisih razširja, da je po
eni strani umobolen a po drugi strani pa je
ravno istega zopet tožil, deloma sam, deloma
silit, priganjal in napeljeval druge, da bi ga
tožili kot „znorelega, umobolnega“ ter ga razun
že ob službo in kruh, tudi še ob malo pokojnino
spravili! A še ostudnejša je peklenška trdi-
tev, da je ravno tisti „umobolni“ kot čarovnik
leta 1903 iz maščevanja in s hudičem
v zvezi „točo narejal“!! ter jo po Črešniških
vinogradih iz hudobije usipal, kar so vsi babje-
verni verjeli. A to se je tudi po časnikih dne
16. oktobra in 6. novembra 1903 pisalo in
bralo, da se tisti „umobolni“ s pomočjo hudiča
„Črešničanom z nesrečami grozi“ ter se nad
točo posmehuje!! — Časniki so shranjeni in
spricajo djanje tistega preljubnega in pre-
pravičnega svetnika Franc Ogrizeka, sedaj žup-
nika v Dramljah. Ako vse to nedolžnemu Ogriz-
ku še ne zadostuje, pride vsaki stavek iz te-
danjih njegovih obrekovalnih in lažnivih dopisov
v slovenske in nemške časopise na svetlo. Ni
res, da bi prenapeti, trmoglavi duhovnik vso
pravico imel. Ni čudo, da so se Ogrizeku poprej
vsi sosedni mirni, pravcoljubni, po poklicu ži-
veči gg. tovariši smejali in se z njim norčevali,
pa tudi sedaj v celjskem okraji menda ne bo
veliko drugače.

Dobje pri Planini. Vsakemu tukaj je znano,
da je „Štajerc“ pisal o župniku Vurkelcu, o
kramarju Toncu in o Maliki. Zdaj pa piše
„Fihpos“ ali kakor mu tudi pravijo „Slov. Gospo-
dar“, da je „Štajerc“ pisal o smetišču, da „Šta-
jerčev“ dopisnik brska po smetišču S tem pra-
vijo ti ljudje, da so oni smetišče. Torej Vurkelc,
Malika in Tonček so dobjansko smetišče in
smetje na njem, tako so sami spoznali. Ja, če
je vam tako prav, mi tudi nimamo nič proti
temu. Zdaj pa tudi vemo zakaj niso nič vredne
tiste reči, ki pridejo od teh ljudi. „Slov. Gospo-
dar“ ki ga piše in urejuje poslanec Korošec, ki
je bil zaradi laži in obrekovanja že zaprt, ta
list je imel letos že deset tožb zaradi samih
lumparij in je moral s Korošcem vred prositi
za odpustanje in plačati stroške. Zdaj pa ima
ednajo tožbo na vratu in urednik bo ričet
jedel in plačeval, da bo veselje. In tak list pa
priporočajo duhovniki svojim bravcem, tisti
duhovniki, ki bi morali učiti ljudi resnice, po-
štenja in pravice. Sramota! Vurkelc in Tonček
sta pa dopienika tega lista. Tonček je tudi tožil
tukaj 2 gostilničarja zaradi króme. Ker pa Tonček
zelo rad toži (nautil se je od Vurkelca) in v
tožbah neresnico piše, zato je tudi zdaj dobil
dolg nos kakor navadno. Mi pa bomo gledali,
da bo ta bahati kramar, ki svojo kramo v kóšu
skupaj zoi, pošteno kaznovan. Kdor drugemu
jamo koplje, sam v njo pade. Vurkelc pa fehtanja
ne more pustiti. Zdaj celo otroke v šoli cigani
za krajcarje, ki jih potem pošilja zamorcem v
Afriko. Lani je poslal 100 K. Da pa ima v
Dobjem polno ubog h lačnih zamorcov, tega ne
vidi; še denar iz njih preša, da ga tujcem po-
šilja. To je krščanska usmiljenost!

Iz Črne na Koroškem. Spoštovani g. urednik!

Jaz Vam naznamim, da je zdaj v predzadnji šte-
vilki „Štajerca“ dne 14. junija bil med drugimi
tudi dopis iz Črne (Koroško); valed tega dopisa
zdaj mene prav po lopovsko napadajo omenjeni
fantalini in me smerjajo, češ da sem jaz tisto

napravil, kar pa vendar morem reči in slavno
uredništvo, da jaz nisem v nobeni zvezi s tistim
dopisom. Zraven tega pa tudi omenim, da dopis-
nik vendar tudi ni lažnik, kajti vsak pameten
in trezen človek v tej fari, ki le količkaj pozna
razmere in okolščine v tem kraju, se je o reani-
čnosti tega dopisa sam prepričal. Resnica je, da
naši klerikalni črnuhi že bolj verujejo tistim
klerikalnim „igram“, kakor pa pravemu Kristu-
sovem nauku. Resnica je, da je bil cerkveni
stenski zvonec posojen Globaškim igralcem in
je bil tri tedne tam v gostilni pri Geršaku in
je bil še-le na praznik, presv. Trojice v cerkev
prenešen, ko jih je že Vaš cenjeni list na to
opozoril. Torej to naj utaji, kdor more. Kakor
pa se meni dozdeva moram reči, da tukajšnji
klerikalci pač niso še vajeni vaših krtač, ker
vsakokrat strašno zatulijo, kadar jih primeš ne-
koliko za ušesa. Če pa na rep stopiš, zavoli;
ravno tako ti ljudje. Resnica v oči bode. Kle-
rikalci pa porabijo vsako priliko in sredstvo, da
svojega blžnega obdelujejo in paujejo z raznimi
priimki; meni pravijo, da sem Vašega lista
„agent“, kar pa nisem. Resnica je pa: akoravno
nism Váš naročnik, sem vendar tudi z Vami
naprednega mišljenja in čitam vsako številko
„Štajerca“, kar mi nihče ne sme in ne more
ubraniti. Torej lepo Vas prosim gosp. urednik,
naznanite to v prihodnem „Štajercu“, da jaz
nisem v kakšni zvezi s tem dopisom, da bom
imel mir. B'agovolite pa tudi našim črnskim
ljudem v obraz povedat, da to ni resnica, da
bi uredništvo „Štajerca“ nepodpisana pisma od
raznih dopisnikov sprejemalo, o čemur je vsak
pameten človek prepričan. Spoštovanjem Jožef
Förstner, mali hiš. pos. in rudar. Opomba
uredništva: Prvič potrjujemo, da g. Jožef
Förstner ni v nobeni zvezi z omenjenim dopi-
som. Dugič pa povemo nahajkanim klerikalnim
fantalinom, da naj dajo miru, kajti drugače
bodemo druge strune navili. Komur „Štajerc“
ne ugaja, temu ga ni treba čitati. Ali naši pri-
jatelji imajo pravico, čitati vse, kar se jim zdi
in kar je postavno dovoljenega. Toliko za danes!

Selo nad Borovljami. Že dolgo nisi čul,
dragi „Štajerc, kakega poročila iz Sel, čeravno
Te čita precej naprednjakov prav z veseljem.
Namenil sem se opisati nekoliko jezik in modrost
Selekih klerikalcev. Če ustopiš v Selsko krčmo,
udario ti čudno nerazumljive besede na uho;
oziraš se in misliš, kje da si; zdi se ti, kot da
bi bil daleč doli ob kranjsko-hrvaški meji. Pa
motiš se, na koroški domači zemlji si! Ta čudni
jezik ni pač naš materni jezik, saj nismo mi
kje na Kranjskem rojeni. Čudno se mi zdi, kako
so se ti moše takega jezika naučili. Mogoče
slišijo ob viharni noči odmev črez visoko Kóšuto
iz blažene Kranjske. Pa ozirno se dalje! Ti modri
gospodi menijo se nekoč, kaj bi naslikali na
šolsko poslopje; „lindverna“ ne, naslikali bome
slovensko trobojnico; oj bistra glava „ta ima
knof“, in res so naslikali to zelo, zelo potrebno
stvar na šolsko zidovje, katero smo tudi mi s
svojim denarjem sezidali. Pa ti modrijani vendar
niso pomislili nekaj, namreč to, da je v Selah
tudi nemški razred ravno v tem poslopiju. Oj
smola! Jaz mislim, da pač pride glas, da boje
prišli ti klerikalci za metljo in pomedli to stvar
raz šolskega poslopja. Vprašam tebe „Štajerc“,
kaj bi napravil Ti s temi pajdaši? Mislim da bi
jih zaznamoval na glavi s tako lepo slovensko
trobojnico!

Radeše. Dragi „Štajerc“! Gotovo ti je znano,
da smo imeli tukaj „Pevsko in tamburaško
društvo“, na čelu gosp. A. T. Ko smo spoznali
lisjaka, smo odstopili vsi od društva ter pustili
našega prečastitega črnuha, iz pristržanimi pe-
ruti na svojem stolčku. Od istega časa uživam
smo pa zaželjeni mir. Ko je pa postal naš bivši
načelnik, po Božji in njegovih sorodnikov milosti
posestnik, vzrasle so mu zopet pristržene pe-
ruti in greben, in začel je naš Lojzek zopet
rogoviliti in nas komandirati, nas skušene po-
sestnike učiti gospodariti, vživljati stara društva
ter ustanavljati nova, kakor „izobraževalno“ im
„Marijino društvo“, i. t. d. Lojze kar tako na-
prej, pa ne bode nikdar več take suše na Ra-
dešah, kakor je letos. Mi napredni Radišani, bi
ti pa prijateljsko svetovali, ako ti je dragi mir
na srcu, kakor ga ljubimo mi, nas pusti, sedaj
in vedno v miru, ter nas ne nadleguj s ta-
kimi budalostmi. Dalje pa tudi odločno zahte-

vamo, da pustiš našega vrlega, ter vsem faranom priljubljenega cerkovnika in organista, popolnoma v miru, ter da mu ne odjedaš tiste službe, katero že opravlja leta dolgo, v popolno našo zadovoljnost. Mi tega nikdar ne pripustimo, da bi se nam kdo iz skodoželosti vailjal, ter odjedal drugemu, kar že uživa leta dolgo. Toliko za sedaj. Več faranov.

Merbeck na Nemškem. Dragi „Štajerci“! Imam ti eno novico naznaniti, ki se prav redko trofi. To je bilo v noči od 5. na 6. ko so prinesli nekega mrtvega človeka v trugi h pokopališču v Merbeck. 6. t. ob 11. pri so to skrivnost našli in so naznanili orožniku in policiji in sta prišla pogledat, kaj je to in rekla, tega se mora pokopati. Tako se je ta človek pokopal brez duhovnika. Tukaj se razvdi: če bi bilo dosti denarja, bi bilo drugače, pa je bil delavec. Zdaj je vse tiho, se nič ne govori in listi nič ne poročajo o tem. I. S.

Boj za sv. Lenart.

Solsko vodstvo pri sv. Lenartu v Slov. gor. nam je poslalo sledeči uradni popravek: „Stev. 108.

Slavnemu uredništvu „Štajerca“ v Ptuj.

Sklicaje se na § 19. tis. zak. prosi podpisani, slavno uredništvo blagovoli sprejeti sledeči popravek članka, objavljenega v „Štajercu“ z dne 31. maja t. l. glede učiteljstva v St. Lenartu.

1. Na petrazredni ljudski šoli v St. Lenartu se glede pouka nemškega jezika natančno postopa po odloku vis. c. kr. dež. šolskega sveta, objavljenega po okr. šolskem svetu v St. Lenartu dne 30. avgusta 1908 št. 500, ki predpisuje sledeče:

I. razred: učni jezik slovenski, pri nazornem pouku se imajo razni predmeti in njih svojstva imenovati slovenski in nemški. II. razred: nemščine 3 ure na teden. III. razred: nemščine 4 ure na teden. IV. razred: nemščine 5 ur na teden, ponavljanje v računanju in realnih predmetih v nemškem jeziku. V. razred: učni jezik samo nemški, slovenščine 3 ure na teden. V vseh razredih se imajo vaditi pesmi slovenskega in nemškega besedila; povelje pri telovadbi je nemško. Da se učiteljstvo drži imenovanega odloka, pričajo zapisniki inšpekcijskih konferenc.

2. Učiteljstvo ni pribilo vabila na protestni shod, tudi ni „pustil načelnik itega doli strgati“, ampak odstranil ga je podpisani sam.

J. Kopic, nadučitelj.

Novice.

Naročnikom na Ogrskem in Hrvaškem naznanjamo, da smo morali naročnino na letno K 450 zvišati. Kakor znano, nam je odtegnil sin veleizdajalca, današnji minister in prijatelj lumpa Polony ter drugih madžaronskih cigancov Košut poštini debit. Ni mu bilo prav, da smo pisali reanico o roparski politiki na Ogrskem. Bal se je, da bi Slovencem na Ogrskem oči odprli. Zato moramo zdaj list v kuverti zaprto pošiljati in se valed tega troški povišajo. Upamo, da bodo vsi naši prijatelji na Ogrskem radi doplačali to malo svoto. Pisali pa bomo i za naprej proti Košutovi strahovladi in proti osleparjenju gospodarskih naših interesov. Eljen Košut!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Otresti se hočejo prvaki svojih tatov in zato napravijo zdaj iz vsacega prvaškega lumpa „Štajercijanca“. To je seveda enostavno, čeprav ni pošteno. List dr. Jurtela ni vreden, da bi se z njim pečali. Ali dokazati hočemo le na enem slučaju, kako lažnivo cunjio krije dr. Jurtela s svojim imenom. V zadnji številki piše ta cunjia, da je dobival tatinski župan v Polančih pod naslovom „občinski urad v Polančih“ naš list, da je Kovačič naš naročnik in da je bil „Štajerc“ plačan s poneverjenim denarjem. Vse to je lopovska laž! Občinski urad v Polančih je dobival svoj čas naš list in nam je še danes 650 K dolžan. Črtali smo ga že 19. lanskega leta iz naročniške knjige. Znano pa je, da je bil Kovačič klerikalni prvak. Mi se takih ljudi otrezamo, za prve je pa menda vse dobro. Jurtela je lahko ponosen na to in na svoj obrekovalni list!

Iz Ptuja se nam piše: Naš mestni živinozdravnik g. Kurzidim je zbolel in ni mogel 8 dni iz postelje, ker si je nogo težko ranil. Ta čas se je vidilo, kako potrebno bi bilo, da se nastavi dva živinozdravnika (Bezirks Tierärzte) za ptujski okraj. Ljudje katerim je živina zbolela so prišli k mestnemu živinozdravniku pomočiškat, ta pajbeli bolan in ni mogel ljudem ustreči, g. Irana pa ni bilo doma, ker ima za celi okraj veliko posla. Kam pa zdaj, ker ni pomoči? Živina mora brez pomoči poginiti!!! in kmet ima veliko škodo. Ker je vse to velikega pomena, prosimo okrajni zastop, naj napravi potrebna pota, da se nastavi še drugi živinozdravnik za naš okraj. G. Kurzidimu pa želimo, da kmalu okreva in da nam bode zopet v nesrečah pomoč.

Veteransko društvo na Ptujski gori bode imelo to nedeljo blagoslovljenje svoje zastave. Kurnica je velečastita gospa Ornig, soproga ptujskega župana, protektor pa gospod grof Attems. Upamo, da se bode izvršila slavnost, h kateri pridejo tudi druga veteranska društva, brez nerada in razdora. Upamo pa posebno, da se slavnost od nobene strani ne bode izrabljala v politične namene.

Velika tombola v Ptuj, ki jo je priredila mestna občina ob priliki cesarjeve 60 letnice zadnjo nedeljo v mestnem parku, je imenitno uspela. Obiskovana je bila izborna in posebno nas veselila, da je došlo tudi veliko kmetov iz okolice, vrlih naših pristašev. Igrali sta dve godbi; popoldne so zabavali dečki s svojo muziko občinstvo. Pravo veselje je bilo gledati te palčke v štajerskih oblekah, ki so tako pridno trobili in bobnali. Mestni park sam je bil lepo okinčan. Ljudstvo je prihajalo v celih trumah; vsi stanovi so bili zastopani. Službo redarjev so opravljali člani prostovoljne požarne brambе. Pri tomboli sami je vlekla številke ljubka hčerka našega župana, gđ. Mici Ornig Dobitki so bili res lepi. Glavno „tombolo“ je zadela neka dekla. Po tomboli se je pričela zabava. Svirala je itak znana, izvrstna mestna godba in sodelovalo je tudi možko pevsko društvo. Povsod je bilo veselje in zabava! Sele po polnoči se je pogolego vrvanje. Glavna zasluga cele zabave gre pač dr. pl. Plachkemu. Ali tudi drugi člani odbora, gž župana Ornig in Steudte, dr. Glas, Krieschan, Böhm, Raip, Jettmar, Strohmaier, Pirich, Fürtner, Kasimir in Wagner so se pošteno trudili. Vse, to lahko trdimo, je bilo zadovoljno s to veselico, katere čisti dobiček gre v dobrodelne namene.

Stoletnico celjske gimnazije so praznovali 20. t. m. Kakor znano, so si izprosil Celjani leta 1808 od cesarja Franc I. „latinsko šolo“, ki je potem tekom 100 let tako uspešno delovala. Veliki moške so izšli iz tega zavoda, med njimi tudi imenitni pesnik J. G. Seidl. Leta 1894 so napadli prvaki gimnazije in hoteli izbaciti iz nje nemški poduk. Posrečilo se jim ni. Zato se i zdaj jezijo in se tudi slavnosti stoletnice niso udeležili. Mi pa pravimo: Dal Bog, da bi ta potrebni učni zavod še nadalje živel, cvetel in napredoval!

Lovrenški župan Horvat se doslej še ni gnil, da bi odstopil od tistih poslov, katere nima več pravice opravljati. Mož, ki ima umazane roke, bode moral valed tega še marsikatero grenko požreti. Pričeli bomo objavljati vse material, ki ga imamo o njemu. Sicer pa so ljudje itak vsi mnenja, da je prava sramota za občino in tudi za veteransko društvo, da jima ta človek načeljuje. Veterani moža itak ne marajo več, ker niti komandirati ne zna, kakor se je pri zadnji procesiji videlo. Torej še enkrat z lepim: Horvat, proč, izgini, odstopil!

Pri sv. Surju ob Pesnici je občinski odbor, ker je zaslužni in nepozabni župan gospod J. Kammerer umrl, izvolil za predstojnika gospoda Jožef Wresnerja, za prvega občinskega svetovalca pa gospoda Mihael Hladeja. Oba izvoljenca sta pametna gospodarja in vrla, napredna moža, na katera se občina lahko zanese. Zato smo Šentjurčani izvolitve tudi prav veseli.

Obesil se je konduktor Alojz Stanek v Mariboru. Bil je baje v zadnjem času preveč pijači undan in se je bal odpusta.

Izpred sodnije. Celjako šparkaso ogoljufal je čevljar R. Robnik za 200 K. Sedel bode 2 meseca v težki ječi. — Ker so napadli sodnjakega slugo Jos. Dolinscheka iz Ptuja, ko je

prišel rubiti, so bili obsojeni 24 letni posestnikov sin Anton Mahovič v Jiršovcih na 6, njegov oče na 3 mesece ječe, njegova žena na 1 teden in 16 letna hči na 2 dni zapora. — Rudarja Papež in Skorjanc na Pečovniku sta z različni tovariši na grozno surov način nspadla druge delavce in jih težko poškodovala. Skorjanc bode sedel 3 leta, Papež 1 leto, drugi knapi pa od 3 tednov do 5 dni.

Strela je udarila v poslopje posestnika Rola v Ledeniku v sl. gor. Gospodarsko poslopje je popolnoma pogorelo. Komaj da so živino rešili, vozovi in orodje pa je pogorelo. S pomočjo sosedov so v velikem trudu stanovanalno hišo rešili. Škoda je velika. — Tudi je udarila strela v hišo posestnika Georga Kosa v sv. Trojici. Stanovanalna hiša, gospodarsko poslopje s krmo, vozovi, orodjem in vsemu drugemu je popolnoma pogorelo. Le pridno delo požarne brambе je rešilo sosedna poslopja. Kos ima škodo za 3 600 K, zavarovan pa je le za 1.200 K. — V Arnfelsu je strela dvakrat udarila. Prvič je udarila v prešno poslopje Schönbornovih gorci, pa k reči ni vnela. Delavci so komaj smrti ušli. Drugič pa je udarila v stolp farne cerkve. K sreči tudi tukaj ni vnela. Bog nas obvari hude ure!

Uboj. Iz sv. Marka pri Ptuj se nam poroča: 21. t. m. po noči so ubili zločinci 27 letnega Janeza Kranjc; sveda z orožjem, ki je zdaj pri fantih v navadi, z nožem. Uboj se je zgodil pri znanemu g. F. Guiošek v Stojncih pri oknu spalne kamrice njegove hčerke Pepike. Lepa klerikalna izgoja. Mati morilca je sama prinesla nož iz hiše in ga orožnikom izročila. Zdaj ga pač ne bode mogla zagovarjati kakor v Hajdini.

Kradla je služkinja Ida Fischer v Mariboru. Vzela je svoji gospodinji g. Prosch 360 K in jo potem neznano kam pophala.

Izgini je krojač Gärtner iz Johannesberga pri Mariboru. Pravijo, da je na duhu bolan.

Utonil je v Voglini 11 letni učenec Joh. Rebrnak.

Otrok je zgorel pri zadnjem požaru v okolici sv. Urbana pri Ptuj. Ošetu otroka je šele pred kratkem hiša zgorela. Zdaj je bil na stanovanju in je postal zopet ogenj, v katerem je našel njegov otrok smrt.

Mrlica so našli v bližini Maribora v Dravi. Mrtvec je okoli 20 let star.

Grozno! V Absberga pri Cmureku je padel neki dojenček iz ziboljke. Slučajno je prišla svinja tja in je našla ter ogrizla otroka tako hudo, da je umrl.

Zmešalo se je strojovodju Aleksandru Ledw nka v Mariboru.

Tatovi. V Mariboru so zaprli mesarja Rotterja, ker je nekom tovarišu 180 K ukradel. Nadalje so zaprli tesarja Kurniga, ki je ukradel fabrikantu Pirklo kolo.

Nesreča. Špenglarski pomočnik Franc Cucak v Mariboru je v vinjenem stanu ob Dravi padel in si prizadel na glavi in roki tako težke rane, da je umrl.

Iz Koroškega.

Koroške dopisnike opozarjamo zopet, naj vedno pravočasno dopise pošiljajo, ker jih drugače ne moremo objaviti. Uredniški zaključek je vsako sredo opoldne.

Grafenauer, poslanec in orgljar je v državni zbornici zopet govoril. Imel je lep uspeh, kajti vsa zbornica se mu je — smejala. Pečali se bomo s tem govorom še prihodnjič.

Zgodovino 17. regimenta, ki stoji zdaj v Celovcu, bodejo v kratkem objavili. Ta regiment je bil leta 1.674 ustanovljen in bode zgodovina torej gotovo zelo zanimiva.

Požar. Iz Gutštajna se nam poroča: 18. t. m. zvečer ob pol 11. uri je začelo goreti pri g. Al. Husar v Gutštajnu. Ogenj je bil grozovit. Ves trg je bil v veliki nevarnosti, kajti v 5 minutah sta bila hiša in gospodarsko poslopje v plamenih. Požarna bramba je bila takoj na licu mesta in je težko ter pridno delala. Ogenj je trajal celo noč. Požarna bramba je delala celo noč do 4. ure dopoldne. Veliko ljudi je brez sredstev. Prosi se torej za milodare, ki naj se odpošljejo na uredništvo „Štajerca“!

Predzna tatvina. V Celovcu je razbil ob belem dnevu italijanski delavec Batista šipo izložbe urarja M. Grohar, vzel srebrno uro in sbežal. Tata so pa kmalu vjeli.